

İçsel Büyüme Teorisi Çerçevesinde Türkiye’de Dış Ticaret Ve Büyüme İlişkisi Üzerine Bir Nedensellik Analizi (1980-2006)

Özet

Mehmet ALAGÖZ¹

Beşeri sermaye, bilgi ve teknoloji gibi değişkenler de aynen fiziksel sermaye ve dış ticaret gibi, büyümenin kaynakları arasında yer almaktadır. İçsel büyüme teorisi olarak adlandırılan yaklaşım çerçevesinde beşeri sermaye ve ekonomik büyüme ilişkisini inceleyen çalışmaların sayısında son yıllarda önemli artışlar görülmektedir. Çalışmamızda, Türkiye’de büyüme ve dış ticaret ilişkisi içsel büyüme teorisi çerçevesinde incelenmiştir. İlk olarak içsel büyüme teorisi ele alınarak 1980’den itibaren Türkiye’de dış ticaretin gelişimi kısaca değerlendirilmiştir. Dünyada ve Türkiye’de büyüme performansını belirleyen ampirik çalışmalar da incelenmiş, son olarak Türkiye için, 1980-2006 döneminde Granger nedensellik analizi ile içsel büyüme değişkenleri çerçevesinde; dış ticaret hacmi / GSYİH, makine ve teçhizat harcamaları / GSYİH ve liseye kayıtlı öğrenci sayısı / toplam nüfus değişkenlerinin GSYİH üzerindeki etkisi incelenmiştir. Türkiye için yapılan ampirik analizde, dış ticaretten GSYİH’ya doğru tek taraflı bir nedensellik ilişkisinin olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: *İçsel Büyüme, Beşeri Sermaye, Fiziksel Sermaye, Dış Ticaret*

A Causality Test Related to Foreign Trade and Growth in Turkey in the Framework of the Endogenous Growth Theory (1980-2006)

Abstract

Variables like capital force, information, technology and also material capitals and foreign trade are the elements of growth resources. In view of growth, named as internal growth theory, there is an increase in researches of capital and economical growth recently. In our study, the relationship between growth and foreign trade is examined through the internal growth theory. First of all, from 1989, the development of foreign trade in Turkey was being evaluated. Furthermore, empirical studies are also evaluated which determine growth performance throughout Turkey and the globe. Finally; for Turkey; foreign trade volume, consumption of machine and outfit, the number of students registered to high school, total population variables are all analysed whether they had an effect on national income. In empirical analyses; there is an acute and effect relation between foreign trade and national income.

Keywords: *Endogenous Growth, Human Capital, Physical Capital, Foreign Trade*

¹ Yrd. Doç. Dr., Karamanoğlu
Mehmetbey Üniversitesi İİBF İktisat
Bölümü Öğretim Üyesi.